

Republic of Iraq
Ministry of Higher Education and Scientific Research
Mosul University / College of Arts
Adab Al-Rafidayn Journal

Adab Al-Rafidayn Journal

**A refereed quarterly scientific journal
Issued by College of Arts - University of Mosul
Supplement**

Vol. Ninety / year Fifty- Second

Rabi al-Thani - 1444 AH / November 1/11/2022 AD

**A special issue about the tenth conference of the College
of Arts / University of Mosul**

**The journal's deposit number in the National
Library in Baghdad: 14 of 1992**

ISSN 0378- 2867

E ISSN 2664-2506

To communicate:

radab.mosuljournals@gmail.com

URL: <https://radab.mosuljournals.com>

Adab Al-Rafidayn Journal

**A refereed journal concerned with the publishing of scientific researches
in the field of arts and humanities both in Arabic and English**

Supplement Vol. Ninety / year Fifty- Second / Rabi al-Thani- 1444 AH / November 2022 AD

Editor-in-Chief: Professor Dr. Ammar Abd Al-Latif Abd Al-Ali (**Information and Libraries**), College of Arts / University of Mosul / Iraq

managing editor: Asst.Prof. Dr. Shaiban Adeeb Ramadan Al-Shaibani (**Arabic Language**)
College of Arts / University of Mosul / Iraq

Editorial Board Members

Prof. Dr.Hareth Hazem Ayoub (**Sociology**) College of Arts / University of Mosul / Iraq.

Prof. Dr. Wafa Abdul Latif Abdul Aali (**English Language**) College of Arts / University of Mosul / Iraq.

Prof. Dr. Miqdad Khalil Qasim Al-Khatouni (**Arabic Language**) College of Arts / University of Mosul / Iraq.

Prof. Dr. Alaa Al-Din Ahmad Al- Gharaibeh (**Arabic Language**) College of Arts / Al- Zaytoonah University / Jordan.

Prof. Dr. Qais Hatem Hani (**History**) College of Education / University of Babylon / Iraq

Prof. Dr.Mustafa Ali Al-Dowidar (**History**) College of Arts and Sciences / Taibah University / Saudi Arabia.

Prof. Dr. Suzan Youssef Ahmed (**media**) Faculty of Arts / Ain Shams University / Egypt.

Prof. Dr. Aisha Kul Jalaboglu (**Turkish Language and Literature**) College of Education / University of Hajet Tabah / Turkey.

Prof. Dr. Ghada Abdel-Moneim Mohamed Moussa (**Information and Libraries**) Faculty of Arts / University of Alexandria.

Prof. Dr. Claude Vincents (**French Language and Literature**) University of Chernobyl Alps / France.

Asst .Prof. Dr. Arthur James Rose (**English Literature**) University of Durham / UK.

Asst .Prof. Dr. Sami Mahmoud Ibrahim (**Philosophy**) College of Arts / University of Mosul / Iraq.

Linguistic Revision and Follow-up:

Linguistic Revision : Lect. Dr. Khaled Hazem Aidan

Asst. Lect. Ammar Ahmed Mahmood

Follow-up:

Translator Iman Gerges Amin

Translator Naglaa Ahmed Hussein

- Arabic Reviser

- English Reviser

- Follow-up .

- Follow-up .

Publishing instructions rules

1. A researcher who wants to publish in Adab Al-Rafidayn journal should enter the platform of the journal and register by an official or personal activated email via the following link:

https://radab.mosuljournals.com/contacts?_action=signup

2. After registration, the platform will send to your mail that you registered on the site and a password will be sent for use in entering the journal by writing your email with the password on the following link:

https://radab.mosuljournals.com/contacts?_action=login

3- The platform (the site) will grant the status of the researcher to those who registered to be able in this capacity to submit their research with a set of steps that begin by filling out data related to them and their research and they can view it when downloading their research.

4-File formats for submission to peer review are as follows:

- Fonts: a “standard” type size is as follows: (Title: at 16point / content : at 14point / Margins: at 10 point), and the number of lines per page: (27) lines under the page heading line with the title, writer name, journal name, number and year of publishing, in that the number of pages does not exceed 25 in the latest edition in the journal free of illustrations, maps, tables, translation work, and text verification, and (30) pages for research containing the things referred to.
- Margins are arranged in numbers for each page. The source and reference are defined in the margin glossary at the first mentioned word. List of references is canceled, and only the reference is mentioned in the first mentioning place, in case the source is repeated use (ibid.)
- The research is referred to the test of similarity report to determine the percentage of originality then if it pass the test it is referred to two referees who nominate it for publication after checking its scientific sobriety, and confirming its safety from plagiarism , and if the two experts disagree –it is referred to a third referee for the last peer review and to decide on the acceptance or rejection of the research .

5- The researcher (author) is committed to provide the following information about the research:

- The research submitted for evaluation to the journal must not include the name of the researcher, i.e. sent without a name.

- A clear and complete title for the research in Arabic and English should be installed on the body of the research, with a brief title for the research in both languages: Arabic and English.

- The full address of the researcher must be confirmed in two languages: Arabic and English, indicating: (the scientific department / college or institute / university / country) with the inclusion of an effective email of the researcher.

- The researcher must formulate two scientific abstracts for the research in two languages: Arabic and English, not less than (150) and not more than (250) words.

- presenting at least three key words that are more likely to be repeated and differentiated in the research.

6-The researcher must observe the following scientific conditions in writing his research, as it is the basis for evaluation, otherwise the referees will hold him responsible. The scientific conditions are shown in the following:

- There should be a clear definition of the research problem in a special paragraph entitled: (research problem) or (problem of research).

- The researcher must take into account the formulation of research questions or hypotheses that express the problem of research and work to achieve and solve or scientifically refute it in the body of the research.

- The researcher works to determine the importance of his research and the goals that he seeks to achieve, and to determine the purpose of its application.

- There must be a clear definition of the limits of the research and its population that the researcher is working on in his research.

- The researcher must consider choosing the correct methodology that is appropriate to the subject of his research, and must also consider the data collection tools that are appropriate for his research and the approach followed in it.

- Consideration should be given to the design of the research, its final output, and the logical sequence of its ideas and paragraphs.
 - The researcher should take into consideration the choice of references or sources of information on which the research depends, and choose what is appropriate for his research taking into account the modernity in it, and the accuracy in documenting , quoting form these sources.
 - The researcher should consider taking note of the results that the researcher reached, and make sure of their topics and their rate of correlation with research questions or hypotheses that the researcher has put in his research.
- 7- The researcher should be aware that the judgment on the research will be according to a peer review form that includes the above details, then it will be sent to the referee and on the basis of which the research will be judged and weights will be given to its paragraphs and according to what is decided by those weights the research will be accepted or rejected. Therefore; the researcher must take that into account in preparing his research.

Editor-in-chief

CONTENTS

Title	Page
<i>Assessing the Translation of Quranic Implicit Negation into English</i> Abdul Rahman Ahmed Abdul Rahman	1 - 22
<i>Ideological Constraints In Translation</i> Zahraa Rabie Muhammad Qasim Agha Luqman A. Nasser	23 - 32
<i>The Effect of Mistranslating Arabic Conjunctives on the Argumentative Texts into English</i> Salem Yahya Fathi	33 - 54
<i>L'Islamisme caché de Victor Hugo</i> Mu'ayad A. Abdul-Hasan Zahraa Moayed Abbas	55 – 68
<i>Monde arabe et Occident : Les deux grandes périodes de contact</i> Magdy Abdel Hafez Saleh	69 – 94
<i>OSMANLI DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATINDA İZ BIRAKAN MUSULLU ŞAİRLER</i> Ahmed İçli	95 – 118
<i>TÜRKİYE'DE ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜRÜN ETKİSİ</i> Badri Aslan	119 – 128
<i>Arapça Öğretim Metodu: Türkiye Örneği</i> Mohammed Mekin	129 – 158
<i>L'humanisme arabisant : la première grammaire de l'arabe publiée en Europe occidentale</i> Emilie Picherot	159 – 176
<i>Old Arabic Dialects in the Noble Quran with Reference to Translation into English</i> Yasir younis Al-Badrany	177 – 198
<i>L'expatrié entre un abri sûr et une amère nostalgie dans certaines œuvres dramatiques irakiennes contemporaines</i> Ilham Hassan Sallo	199 – 220
<i>The Translation of Al-Mushakala (Verbal Similarity) in the Prophetic Hadith into English: Problems and Strategies</i> Ziyad Anwar mahmood Albajjari	221 – 240
<i>SUBJECT COMPLEMENT AND ITS GRAMMATICAL REALIZATIONS</i> Zahraa Ahmed Othman	241 – 252

<i>La répétition : emplois et motifs dans Frère d'âme de David Diop</i> Saif Adnan Al-Obaidi	253 – 272
<i>Les programmes audio-visuels comme stratégie pour développer la compétence de la production écrite dans une classe de FLE</i> Ali Najm Alghanami Abdul Rahim Abdul Rahman	273 – 310
<i>L'effet de la littérature orientale du livre des Mille et une Nuits sur la narration française</i> Fayhaa Hamid Khudair	311 – 332
<i>L'usage des séquences vidéo dans un cours de compréhension orale (cas des étudiants de 4e année/Département du français/ Université de Mossoul/Irak</i> Qatran Bashar Aljumailie	333 – 376
<i>L'usage du roman-photo dans l'enseignement du FLE</i> Wadah Khaled Al-Sharifi	377 – 390

ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜRÜN ETKİSİ

Badri Aslan *

تأريخ القبول: ٢٠٢٢/١٠/١٠

تأريخ التقديم: ٢٠٢٢/١٠/٣

Özet:

Toplumun ortak duygu ve düşünceleri dille aktarıla gelmiş ve bu düşünceler yarınlara yine dille aktarılmaktadır. Dolayısıyla dil, aynı zamanda bir kültür aktarıcısı ve aracıdır. Bir milletin tarihi, kültürü, değerleri, sanatı, edebiyatı ve ilmi birikimi dil vasıtasıyla aktarılır. Dil demek milletin oluşması, varlığı ve hayat bulması demektir. Bir toplum ve milleti ayakta tutan en önemli unsurlardan biri şüphesiz dildir. Bir milletin dili, kültür ve medeniyetin ürünü olarak görülmektedir. Zira toplumların kültürünü ve medeniyetlerini çağımıza kadar getiren ve sonraki çağlara aktaran asıl unsur dildir.

Dilin bir toplumun düşünce yapısının tasviri konumunda olduğuna kuşku yoktur. Buna karşın dili var eden ise o toplumun kültürüdür. Bu da dil ile kültürün birbirlerinden etkilendiğini gösterir. Bununla birlikte sadece bir toplumun dili veya kültürün etkileşimi ile onlara özel bir kültür meydana gelmez. Zira yeryüzünde yalın bir kültür yoktur. Bütün kültürler birbirlerinden etkilenmektedir. Dolayısıyla kültürü meydana getiren ve dili etkileyen birçok unsurdan bahsedilmek mümkündür. Fakat burada çalışmamızın sınırlandırılması amacıyla sadece kültür-dil ilişkisi, toplumsal ve siyasal alışkanlıkların dil üzerindeki etkisi, inançların dil üzerinde etkisi, tabiat şartlarının ve coğrafyanın dil üzerinde etkisinden bahsedilecektir.

Anahtar sözcükler: Arap dili, Kültür, İnanç, Etki.

Giriş

İletişim araçlarından en önemlisi dildir. Dil canlı, gelişmeye ve yok olmaya açık bir varlıktır. Diğer varlıklar gibi zaman, mekân, çevre ve sosyal ilişkilerin değişmesiyle değişmektedir.¹ Bu değişim bazen olumsuz bazen de olumlu bir şekilde olmaktadır. Bununla birlikte dildeki değişim eğilimi, ondaki sabit olan kaide ve kurallar

* Asst.Prof/Department of Jurisprudence / College of Islamic Sciences /

Turkey..

1 Ramazan Abduettevâb, *et-Tatavvürü'l-lüğavî* (Kahire: Mektebetü'l-Hancî, 1997), 9.

devamlı bir mücadele halindedir. Fakat dilin değişimi ağırlık basmaktadır. Zira değişim ve canlılık göstermeyen veya asrın ihtiyaçlarına cevap vermeyen bir dilin yaşaması olanaksızdır. Toplumların hüviyetini oluşturan dil unsuru olduğu gibi dili geliştiren ve sonraki nesillere aktaran da toplumlardır. Başka bir tabirle toplum ile dil birbirlerini etkileyen iki unsurdur.¹ Dünya dilleri içerisinde Arap dili çok önemli bir yere sahiptir. Zira Müslümanların kutsal kitabı olan Kuran-ı Kerim Arapçadır. Ayrıca eski dillerden biri olan Arapça zengin bir dildir. Arapçanın diğer bir özelliği ise her ne kadar değişime uğramışsa da aslını kaybetmemiştir. Bunu da Kuran-ı Kerim'e borçlu olduğu ortadadır. Nitekim Kuran-ı Kerim'in değişmeyeceği hususu vahiyle sabittir. Buna göre Kuran-ı Kerim'in değişmiyorsa fasih Arapça da değişmeyecek ve aslını da muhafaza eder anlamına gelir. Diğer diller gibi Arap dilini de etkileyen ve onu zengin kılan birçok unsur bulunmaktadır. Bunların içerisinde en önemlisi dil yapısındaki özellik, iktisat/ekonomi faaliyetler, din, adetler ve kültürdür. Bu çalışmada dili etkileyen unsurlar içerisinde kültür, inanç, iktisat/ekonomi, tabiat ve toplumsal alışkanlıklar üzerinde durulacaktır.

Kültür-Dil İlişkisi

Kültür ve dil ilişkisine geçmeden önce kültürün tanımını yapmanın konunun anlaşılmasına yardımcı olacağına inanıyoruz. Genel kabule göre kültür üç kısımda değerlendirilir.

“Bunların biri kurumların ve törenlerin oluşturduğu toplumsal kültürdür. İkincisi ‘insan yapımı nesnelere ve becerilerden oluşan maddî kültürdür. Üçüncüsü ise zihinsel kültürdür. Zihinsel kültürü ‘düşünce ürünleri ve uzlaşımlar oluşturur.’”²

1 Dilin etkisi için bkz. Süleyman Kaan Yalçın, Murat Şengül, “Dilin İletişim Süreci İçerisindeki Rolü Ve İşlevleri”, *Turkish Studies/Türkoloji Araştırmaları*, Volume 2/2 Spring (Haziran,2007), 750-769.

2 Soner Gündüzöz, “Arapçada Kültür-Dil İlişkisi: Arapça'nın Yapılanması Ve Algılanmasında Etkili Öğeler”, *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 5/2 (2005), 218.

Bilindiği gibi diller devamlı gelişim içindedirler, bu gelişimi sağlayan istimal ve ihtiyaç olmak üzere iki önemli ana nedeni bulunmaktadır. Dilin gelişmesine neden olanlardan birincisi kullanımdır. Dildeki kelimeler kullanıldıkça gelişir ve hayat bulur. Kelimeler bir kap içine konulup müzelerde seyredilmesi için yaratılmamıştır. Böyle olsaydı yaratıldığı günden itibaren değişmeden asrımıza kadar gelirdi. Fakat birçok kelimenin tedavülden kalktığını ve birçok kelime de değişim olduğunu müşahede etmekteyiz. Ayrıca ekonomiden tutun siyasete kadar hayatın bütün alanlarına yeni sözcük ve kelimelerin girdiğini de görmekteyiz.¹ Değişimin ikinci ana nedeni ise ihtiyaçtır. Araplar, ihtiyaç duydukça yeni kelimeler türetmiş ve kullanmaya başlamışlardır.² Nitekim İnternet, iletişim ve medya ile ilgili birçok yeni kelime kullanılmaktadır. Mesela coocle sözcüğü (جوجل) Google'da arama yapmak, heşteka sözcüğü ise (هشتقة) Twitter üzerinde bir konuyu tartışmaya açmak için kullanılmaktadır.³ Ayrıca Araplar yeni fethettikleri bölgelerde yaşamışlar. Arapçayı öğrenen Arap olmayan Müslümanlar Arapçayı kendi şive ve lehçeleriyle okudukları için bazı kelimelerde değişim meydana gelmiştir.⁴ Mesele Mevla sözcüğü (مولى) Arapçada efendi manasında kullanılmaktaydı. Türkler bu kelimeyi önce mim harfini ötreli olarak (مولى) okudular, sonra (ملا) daha sonra ise birinci lam harfini nun harfiyle değiştirip (منلا) olarak okumaya başladılar.⁵ Bu şekilde kültürlerin karışımından dolayı birçok sözcük şekil değişerek farklı bir kalıpta okundu.

Dilin bir toplumun akıl yapısının tasviri konumunda olduğuna kuşku yoktur. Dili var eden ise o toplumun kültürüdür. Bu, sadece dille yetinerek bir toplumun kültürünün tahlil

1 Ahmed Abdurrahman Hammâd, *Avâmilu't-tetavvuru'l-luğavî* (Beyrut: Dâru'l-Endulus, 1983), 196.

2 Hamkânî, *er-Tatavvürü'l-lüğavî*, 140; Dilin gelişimini sağlayan etkenler için bkz. Hasan Akreş, *Dil Gelişimi ve Kur'an-ı Kerim'deki İzleri*, Eskiye 29/Güz 2014, 179-194.

3 <http://www.alriyadh.com/855223>. (21.03.2018)

4 Mübareke Hamkânî, "er-Tatavvürü'l-lüğavî," *Mecelletü'l-Eser*, sayı 24, Mart, 2016, 171.

5 Ramazan, *et-Tatavvürü'l-lüğavî*, 173.

edilebileceği anlamına gelmesi de dil, kültür konusunda pek çok ipucu verir. Dilin yapısı üzerindeki etkiler insanların gerçekle ilgili idrak ve yorumlarının, geniş ölçüde kullandıkları dile ait olduğunu ortaya koymuştur.¹ Herhangi bir toplumun kullandığı dil onun kültürüne delalet ettiği gibi kültür de dilin yapısı, kullanma biçimine ve içeriğine etki etmektedir. Yani dil ve kültür birbirlerini etkileyen iki unsurdur denilebilir.

Toplumsal ve Siyasal Alışkanlıkların Dil Üzerindeki Etkisi

İslam'dan önce Arapça'nın birçok lehçesi bulunmaktaydı. Bunlar kabile lehçeleri olarak da bilinmekteydi. Bunların içerisinde en meşhur olanları Temîm, Rabîa, Müder, Kays, Hüzeyl ve kudâa kabileleridir. Kabileler arasında farklı lehçelerin kullanılmasının birçok nedeni bulunmaktadır. Bunların başında bölgeler arasında göçlerin olması, ekonomi ve ticari ilişkilerden kaynaklanan değişim, sosyal ve siyasal nedenleri sayabiliriz.² Bilindiği gibi kırsal kesimde yaşayanlar ile şehirlerde yaşayanların dili aynı değildir. Marangozların kullandıkları sözcükler ile demircilerin kullandıkları sözcükler ve balıkçıların kullandıkları sözcükler de ziraatçıların kullandıkları da aynı değildir.³ Lehçeler arasındaki farklı kullanımları Kuran-ı Kerim'in ayetlerindeki kıraatlarında da görmekteyiz. Mesela şatra'l-mescidi'l-haram (شطر المسجد الحرام) ayetindeki şatra kelimesinin yerine bazı kabileler tilka (تلقاء) kelimesini kullanmaktadırlar.⁴ Diğer önemli bir konu ise istila veya savaşlar neticesinde meydana gelen dildeki değişimlerdir. Bilindiği üzere işgalci devletler kendi kültürlerini ve dilini işgal ettiği toplumlara aktarmak, daha doğrusu zorla dayatmak ister. Bunun en bariz örneği İtalya devletinin Libya'yı işgal ettikten sonra Libyalıların dilinde meydana gelen değişimlerdir. Ayrıca Fransa devletinin işgal ettiği Tunus ve Cezayir'deki dil değişimi de örnek verilebilir.⁵ Mesela bas (باص), otomobil (اوتوموبيل), taksi (تاكسي)

1 Gündüzöz, *Arapçada Kültür-Dil İlişkisi*, 219.

2 Ahmed Abdurrahman Hammâd, *Âvâmilü't-tatavvuri'l-lüğavî* (Beyrut: Dârü'l-Endülüs, 1983), 164.

3 Hammâd, *Âvâmilü't-tatavvuri'l-lüğavî*, 164.

4 Hammâd, *Âvâmilü't-tatavvuri'l-lüğavî*, 177.

5 Hammâd, *Âvâmilü't-tatavvuri'l-lüğavî*, 189.

kelimeleri zikredilebilir. Ayrıca siyaset ve birçok konuda Arap diline yeni sözcükler girmiştir. Mesela (العالم الثالث، الشعوب النامية، حلف) gibi sözcükler örnek gösterilebilir. Bunun dışında bazı toplumlarda bazı kelimelerin kullanılması çirkin görülmektedir. Dolayısıyla bunların yerine yeni kelimeleri kullanmaktadırlar. Bunun en açık örneği, tuvalet için kullanılan şu kelimelerdir. (دورة), (الحمام), (مرحاض), (كنيف). (المياه), (بيت الادب) gibi kelimelerdir. Kimi kabilelerde kenif, kimilerinde ise mirhâd kelimesinin kullanılması ayıp sayılmaktadır.¹ Dolayısıyla bunların yerine mana açısından daha yumuşak bazı kelimeler tercih edilmektedir. Araplarda eş anlamlı (müteradif) kelimelerin kullanılması da aynı sebebe bağlanabilir.

İnançların Dil Üzerinde Etkisi

Arapçanın en çok etkilendiği unsur din unsurudur diyebiliriz. Nitekim Arapların İslamiyet'i kabul ettikten sonra Cahiliye döneminde kullanılan Arapça sözcüklerine ek olarak birçok yeni sözcük kullandıkları bilinmektedir. Mesela cahiliye döneminde ramazan orucu, namaz, zekât gibi ibadetler yoktu. İslam dini bu konuda bazı kanunları vaz etti ve bunlar için yeni kelimeler, yeni kavramlar kullanmıştır. Bununla birlikte Kuran-ı Kerim Arapça olarak inmiş, Kuran-ı Kerim ve sünnete dayanan fakihler yeni hükümleri yeni sözcükleri kullanarak beyan ettiler. İşte bütün bunlar Arap dilinin gelişmesine etki etmiştir.² Başka bir tabirle İslam'ın gelmesiyle Arap dilinde daha önce bulunmayan birçok yeni kelime ve kavram Arap diline girmiştir. Bu da Arap dilinin din ve inançla geliştiği ve aralarında sıkı bir ilişkinin olduğu göstermektedir. Mesela (السنّة) ve (الفرض), (الصدقة), (الجهاد), (الصوم), (الزكاة), (الصلاة) gibi lafızlar daha önce cahiliye döneminde kullanılmayan birçok yeni sözcük ve cümleler Arap diline girmiştir.³ Arapçanın dışında diğer Müslüman toplumların dilinde de birçok değişim meydana gelmiştir. Mesela ibadet, muamelat ve ceza hukukuyla ilgili birçok yeni kelime Türkçe 'ye, Kürtçe 'ye ve Farsça 'ya girmiştir.

Tabiat Şartlarının ve Coğrafyanın Dil Üzerinde Etkisi

1 Ramazan, *et-Tatavvürü'l-lüğavî*, 202.

2 Hammâd, *Âvâmilü't-tatavvuri'l-lüğavî*, 202.

3 İbrahim es-Samerrâî, *et-Tetavvuru'l-luğavi et-târihi* (Beyrut: Daru'l-Endulus, 1981), 50.

Coğrafyanın dil üzerindeki etkisini Soner Gündüzöz şöyle açıklamaktadır:

“Araplar her şeyden önce çöle aittirler. Arapları kimse sıcak ve güneş imgelerinden ayrı düşünemez. ‘Eskimo’ kelimesi özünde ne kadar kutup soğuğu taşırsa, ‘Arap’ kelimesi de o kadar çöl sıcağı taşır. Düşüncüyü dile inmeden anlamak mümkün değildir. Çöl, gerçekten Araplar açısından özdeşleşecekleri bir mekândır. Çölün, onların dünyayı algılayış tarzında önemli bir yeri vardır. Kavramlarının çoğu çölden alınmıştır. Kelime dağarcıklarının çoğunu çölde gördükleri hayvanlar, bitkiler ve tepeler oluşturur. Çölü anlamadan Arapçayı anlamak mümkün değildir.”¹

Yukarıdaki ifadelerden de anlaşılacağı üzere dilin devamlı gelişim içerisinde olduğundan şüphe yoktur. Bu değişim ve gelişimine etki eden birçok unsur bulunmaktadır. Onlardan biri çevre ve coğrafyadır. Dil doğrudan çevreden etkilenmektedir. Zira ayrı veya farklı bölgelerden yaşayanlar arasında iletişimin en önemli aracı dildir. Başka bir tabirle her bölgenin dile olan etkisi farklıdır. Zenginlerin yaşadığı bölgelerde farklı sözcükler ve farklı kültür bulunmaktadır. Mesela zengin bölgelerde birçok yabancı kelimeleri bulmak mümkündür. Fakat aynı kelimeleri fakir olan bölgelerde veya çevrede bulmak mümkün değildir. Bu da çevre ve bölgenin dil üzerinde etkili olduğuna delalet etmektedir.² Çevrenin sözcükler üzerindeki etkisini domates kelimesine karşılık gelen Arapça kelimelerde bulmak mümkün değildir. Mesela Mısır'da küte (قوطة), Filistin'de benedure (بندورة), diğer bölgelerde ise tamatım (طماطم) kelimesi kullanılmaktadır.³ Bütün bunlar Arap dilinin değiştiğine ve hayatın gelişimiyle dildeki sözcüklerin de geliştiğine delalet etmektedir. Bunlar da insanların yaşadığı asrın gereksinimlerine ve bir çevreden başka bir çevreye intikal etmesine bağlanabilir.⁴

1 Soner Gündüzöz, *Arapçada Kültür-Dil İlişkisi*, 216.

2 Hamkânî, *er-Tatavvürü'l-lüğavî*, 177.

3 Hamkânî, *er-Tatavvürü'l-lüğavî*, 138.

4 Hamkânî, *er-Tatavvürü'l-lüğavî*, 140.

Sonuç

Dil canlı ve gelişmeye açık bir varlıktır. Diğer varlıklar gibi zaman mekân çevre ve sosyal ilişkilerin değişmesiyle dil de değişmektedir. Bilindiği gibi diller devamlı gelişim içindedirler, bu gelişimi sağlayan istimal ve ihtiyaç olmak üzere iki önemli ana nedeni bulunmaktadır. Birincisi kullanımdır. Dildeki kelimeler kullanıldıkça gelişir ve hayat bulur. İkincisi ise ihtiyaçtır. Araplar ihtiyaç duydukça yeni kelimeleri türetmiş ve kullanmaya başlamışlardır. Örneğin İnternet, iletişim ve medya ile ilgili birçok yeni kelime kullanılmaktadır.

Toplumsal ve siyasal alışkanlıkların dil üzerindeki etkisi inkâr edilmez bir gerçektir. İslam'dan önce Arapçanın birçok lehçesi bulunmaktaydı. Bunlar kabile lehçeleri olarak da bilinmekteydi. Bunların içerisinde en meşhur olanları Temîm, Rabîa, Müder, Kays, Hüzeyl ve kudâa kabileleridir. Bu kabilelerin farklı sözcükler ve cümleler kullandıkları anlaşılmaktadır. Bu da toplumsal alışkanlıkların dil üzerinde etki ettiğini göstermektedir. Arapların İslamiyet'i kabul ettikten sonra Cahiliye döneminde kullanılan Arapça sözcüklerine ek olarak birçok yeni sözcük kullandıkları bilinmektedir. Mesela cahiliye döneminde ramazan orucu, namaz, zekât gibi ibadetler yoktu. İslam dini bu konuda bazı kanunları vaz etti. Bunlar için ise yeni kelimeler yeni kavramlar kullanmıştır. Bu da inancın dil üzerindeki etkisi bakımından önemli bir gerçeği göz önüne sermektedir.

Kaynakça

- Akreş, Hasan. “Dil Gelişimi ve Kur'an-ı Kerim'deki İzleri”.
Eskiyeni. 29/Haziran 2014, 179-194.
- Dönmezer, Sulhi. *Sosyoloji*. Ankara: Savaş Yayınları. 1984.
- Hamkânî, Mübareke. et-Tatavvürü'l-lüğavî. *Mecelletü'l-Eser*. sayı 24, Mart, 2016.
- Hammâd, Ahmed Abdurrahman. *Âvâmilü't-tatavvuri'l-lüğavî*.
Dârü'l-Endülüs. Beyrut, 1983.
- Ramazan, Abduttevvâb. et-Tatavvürü'l-lüğavî. Kahire: Mektebetü'l-Hancî, 1997.

Samerrâî, İbrahim. *et-Tetavvuru'l-luğavi et-târihi*. Beyrut: Daru'l-Endulus, 1981.

Yalçın, Şengül, Süleyman Kaan, Murat. “Dilin İletişim Süreci İçerisindeki Rolü Ve İşlevleri”. *Turkish Studies/Türkoloji Araştırmaları*. Volume 2/2 Spring. Haziran, 2007.

<http://www.alriyadh.com/855223>. (21.03.2018).

***THE EFFECTS OF Culture one the Teaching of Arabic
in Turkey***

Badri Aslan *

Abstract

The common feelings and thoughts of societies have always been transferred through language up until now and they will be transferred tomorrow by means of language as well. Therefore, language is at the same time a transmitter and a means of culture. The history, culture, values, art, literature and scientific savings of a society are transferred by language. Language means the formation of a nation, its existence and coming to life. There is no doubt that one of the most important aspects sustaining a nation is language. The language of a nation is seen as the product of its culture and civilization. Because language is the fundamental element, it brings the cultures and civilizations of societies to present time and transfers them to the future ages.

There is no doubt that language is the depicter of a society's frame of mind. However, what creates the language is the culture of the society. This shows that language and culture are mutually affected from each other. Yet, no private culture can form with merely the interaction of language and culture. The reason for this is there is no simple culture on the earth, which means that all cultures are affected from each other. Therefore, it is possible to mention many aspects affecting the language and forming the culture. Nonetheless, in order to limit the present study, only in terms of Arab language, the relation between culture and language, the effect of social and political habits on language, the effect of beliefs on language, and the effect of natural conditions and geography on language will be mentioned.

Key Words: Arabic, Culture, Belief, Effect.

تأثير الثقافة في تعليم اللغة العربية

بدري أصلان *

* Asst.Prof/Department of Jurisprudence / College of Islamic Sciences / Turkey..

المستخلص

تُنقل المشاعر والأفكار المشتركة للمجتمع من خلال اللغة، كما وتُنقل هذه الأفكار إلى المستقبل من خلال اللغة أيضاً؛ لذلك فإن اللغة هي أداة وناقل ثقافي ينتقل تاريخ الأمة وثقافتها وقيمها وفنها وأدبها وتراكمها العلمي من خلال اللغة، واللغة تعني تكوين الأمة ووجودها وحياتها ومما لا شكَّ فيه أنَّها من أبرز العناصر التي تحيي المجتمع والأمة، ويُنظر إلى لغة الأمة على أنَّها نتاج ثقافيٍّ وحضاريٍّ؛ لأنَّها العنصر الأساسي الذي يأتي بثقافة وحضارات المجتمعات إلى عصرنا وينقلها إلى العصور التالية.

وليس هناك شكُّ في أنَّ اللغة هي من تصف عقلية المجتمع وثقافة ذلك المجتمع هي التي تخلق اللغة، وهذا يدلُّ على أنَّ اللغة والثقافة تتأثران ببعضهما بعضاً، ولذلك فإنَّ الثقافة الخاصة بمجتمع ما لا تحدث فقط نتيجة تفاعل لغة المجتمع أو ثقافته؛ لأنَّه لا توجد ثقافة بسيطة على الأرض؛ لأنَّ جميع الثقافات تتأثر ببعضها بعضاً، ومن الممكن التحدُّث عن العديد من العوامل التي تخلق الثقافة وتؤثر على اللغة في الوقت نفسه، وقد خصَّصنا دراستنا هذه من أجل تسليط الضوء على ذكر العلاقة بين الثقافة واللغة من ناحية، وتأثير كل من العادات الاجتماعية، والسياسية، والمعتقدات وتأثيرات الظروف الطبيعية والجغرافية على اللغة من ناحية أُخرى.

الكلمات المفتاحية: اللغة العربية، الثقافة، الاعتقاد، التأثير.

* أستاذ مساعد/قسم الفقه / كلية العلوم الإسلامية/ تركيا.